

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Міністерства освіти і науки України

**АНАЛІТИЧНО-ПОРІВНЯЛЬНЕ
ПРАВознавство**
Електронне наукове видання

№06, 2024

Ужгородський національний університет
Ужгород 2024

УДК 001:34

ISSN 2788-6018

Аналітично-порівняльне правознавство – електронне наукове фахове видання
юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Журнал «Аналітично-порівняльне правознавство» включено до переліку фахових видань
категорії «Б» (Наказ Міністерства освіти і науки України № 1290 від 30.11.2021 р.)
зі спеціальності: 081 – Право та 293 – Міжнародне право.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор: Бисага Ю.М. – д.ю.н., професор

Члени редакційної колегії: Белов Д.М. – д.ю.н., професор

Берлінгер Деніел – професор (Румунія)

Булеца С.Б. – д.ю.н., професор

Белова М.В. – д.ю.н., доцент

Дешко Л.М. – д.ю.н., професор

Заборовський В.В. – д.ю.н., професор

Лазур Я.В. – д.ю.н., професор

Манзюк В.В. – к.ю.н., доцент

Менджул М.В. – д.ю.н., доцент

Ондрова Юлія – к.ю.н. (Словацька Республіка)

Фаркаш Мірча – професор (Румунія)

Фрідманський Р.М. – к.ю.н., професор

Рекомендовано до опублікування Вченою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол №12 від 21.11.2024 року

Офіційний сайт: <http://app-journal.in.ua/>

Макетування здійснено у ТОВ «РІК-У»,
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36;
print@rik.com.ua

© Ужгородський національний університет, 2024

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ ВЧЕНЬ

Бадида А.Ю. БРАТЕРСТВО У ФРАНЦУЗЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ: СУТНІСТЬ ТА ЗАСТОСУВАННЯ.....	20
Богатюк О.В., Мартинюк О.В. ҐЕНЕЗА ІДЕЇ РІВНОСТІ В УКРАЇНІ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIV – ПЕРША ПОЛОВИНА XVII СТ.).....	24
Бондар Н.А., Головій В.О. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРАВОВИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ.....	30
Вовк Ю.Є. УТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО СЕНАТУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ У 1918 РОЦІ.....	35
Мельник А. ЕВОЛЮЦІЯ ІДЕЇ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ТА СОБОРНІСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЛІТИКО-ПРАВОВІЙ ДУМЦІ МІЖВОЄННОГО ПЕРІОДУ В ГАЛИЧИНІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЄДНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ.....	41
Мудриєвська Л.М., Тороп М.О. ПОКАРАННЯ ЯК ВИД ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ – ПРИХИЛЬНИКІВ ПОЗИТИВІСТСЬКОЇ ПАРАДИГМИ.....	48
Наливайко І.О. ЕВОЛЮЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ І ГАРАНТІЙ У КОНТЕКСТІ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	53
Олійник Ю.В. ВПЛИВ ІДЕЙ ХРИСТІЯНСТВА НА МЕТУ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ В ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ.....	61
Осауленко В.Т. МІСЦЕ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНІЙ НОРМОТВОРЧОСТІ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	68
Радовецька Л.В. ГАРАНТІЇ БЕЗПЕКИ ДЛЯ УКРАЇНИ: НЕВИВЧЕНІ УРОКИ БУДАПЕШТСЬКОГО МЕМОРАНДУМУ.....	72
РОЗДІЛ ІІ. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО	
Бисага Ю.М., Белова М.В., Фрідманський Р.М. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ ТА ФУНКЦІЙ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ ВИМІР.....	81
Вородін С.В. ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД ПОСТТРАЖДАЛИХ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	87
Голуб В.К. ДЕЯКІ ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ПРАВА ЛЮДИНИ НА АЛЬТЕРНАТИВНУ (НЕВІЙСЬКОВУ) СЛУЖБУ В УКРАЇНІ.....	92
Греца С.М., Греца Я.В. СУБ'ЄКТИ ВИКОНАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ОБОВ'ЯЗКУ СПЛАЧУВАТИ ПОДАТКИ І ЗБОРИ.....	100
Гудима Н.С. КОНСТИТУЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ.....	105
Гурчумелія У.І. РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ПРОГРАМ ТА ПРОЄКТІВ У ПОСИЛЕННІ СПРОМОЖНОСТІ РОЗВИТКУ МІЖТЕРИТОРІАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	111

Дешко Л.М. ДЕНОНСАЦІЯ УГОДИ ПРО ГАРАНТІЇ ПРАВ ГРОМАДЯН ДЕРЖАВ – УЧАСНИЦЬ СНД У ГАЛУЗІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РОЛЬ ПРИНЦИПІВ СПРАВЕДЛИВОСТІ, РІВНОСТІ, ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ, ЛЕГІТИМНИХ ОЧІКУВАНЬ В МЕХАНІЗМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ НАД ВИКОРИСТАННЯМ ВЛАДИ ДЕРЖАВОЮ ТА ЗАХИСТУ ЛЮДИНИ ВІД СВАВІЛЬНИХ ДІЙ ДЕРЖАВИ.....	118
Деяк І.М. ПРОБЛЕМА ІНСТИТУЦІЙНОГО ПОЗИЦІОНУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ В КОНТЕКСТІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРИНЦИПУ ПОДІЛУ ВЛАДИ.....	127
Кудрявцева О.М. ПРАВО ПЕРЕДАВАТИ НА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМБРІОНИ, ОТРИМАНІ ШЛЯХОМ ЕКСТРАКОРПОРАЛЬНОГО ЗАПЛІДНЕННЯ: СТАНДАРТИ РАДИ ЄВРОПИ В СФЕРІ РЕПРОДУКТИВНИХ ПРАВ.....	133
Кузьменко О.В., Перевалова Л.В., Гаряєва Г.М. НАРОДНА ЗАКОНОДАВЧА ІНІЦІАТИВА: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ.....	138
Курилас В.В. ВПЛИВ РЕЗУЛЬТАТІВ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	144
Марцеляк О.В. ДО ПИТАННЯ СУЧАСНОГО РОЗУМІННЯ УЗУРПАЦІЇ ВЛАДИ (КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	151
Панкевич О.З., Афтанасів В.М. ПРАВО НА ЖИТТЯ ТА ПРАВО НА ГІДНУ СМЕРТЬ: ДЕЯКІ МІРКУВАННЯ У КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	158
Пирога І.С., Белов Д.М. КОНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ.....	164
Сінкевич О.В., Мельник І.-І. РЕПРОДУКТИВНІ ПРАВА ЛЮДИНИ У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ: ВПЛИВ НА ПРАКТИКУ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ ТА КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВУ ДОКТРИНУ В УКРАЇНІ.....	170
Тимофєєв В.П. Наточій А.Д. КОНФЛІКТ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ЦЕНТРУ КОМПЛЕКТУВАННЯ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ З ЦИВІЛЬНИМ НАСЕЛЕННЯМ.....	177
Чечерський В.І. КООРДИНАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ ЯК ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ.....	183
Шеремета С.А. ЗАСТОСУВАННЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ СУДАМИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПРАВОСУДДЯ ШЛЯХОМ КОНФОРМНОГО ТЛУМАЧЕННЯ ЗАКОНІВ.....	189
РОЗДІЛ III. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	
Адаскалиця К.К., Михальчук І.І. ПОЄДНАННЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ФОРМАЛІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ НОРМ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПРАВОСУДДЯ.....	194
Бесага І.В. ПЛАНУВАННЯ З НАДАННЯ ДОПОМОГИ СІМ'ЯМ, У ЯКИХ ІСНУЄ РИЗИК ПОРУШЕННЯ ПРАВ ДИТИНИ (ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ).....	200
Василина Н.В., Шикір Д.О. СУТНІСТЬ І ПРАВОВЕ ПІДГРУНТЯ ОБОВ'ЯЗКОВОСТІ ПРАВОВИХ ВИСНОВКІВ ВЕРХОВНОГО СУДУ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	205
Горпинич Л.І. СПАДКОВІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	212
Жукевич І.В. ДИСКРЕЦІЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ СУДУ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ.....	217
Забуга Ю.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУТУ СТРАХУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В ДЕЯКИХ КРАЇНАХ ЄС: В ПОШУКАХ ОПТИМАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ МОДЕЛІ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	221

Заяць О.С. ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОГОВОРУ, УКЛАДЕНОГО ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ.....	229
Зеліско А.В. ФЕНОМЕН СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КООПЕРАТИВІВ У ЧИННОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ: ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	233
Комарницька І.І., Буцяк М.М. ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	238
Комарницька І.І. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	243
Котвяковський Ю.О., Ободєєва К.Ю. ПРИНЦИПИ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА В СТАРОДАВНЬОМУ РИМІ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ ОГЛЯД.....	248
Кройтор В.А. ЕЛЕКТРОННИЙ ДОГОВІР.....	254
Лугина Є.Ю., Кочина О.С. ІНСТИТУТ НЕДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ СИСТЕМІ ПРАВА.....	259
Михальнюк О.В. ПРАВОВИЙ СТАТУС ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ЯК ПІДПРИЄМЦЯ В УКРАЇНІ.....	264
Панченко С.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ УЧАСНИКІВ У ДОГОВОРАХ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ.....	270
Парасюк М.В. ЕЛЕКТРОННІ ДОКАЗИ У КОНТЕКСТІ ПРИНЦИПІВ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА.....	277
Стеценко А.А. ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗІВ ТА ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ПРО ПРИМУСОВЕ ВИСЕЛЕННЯ.....	282
Тімонов А.І. СПІВВІДНОШЕННЯ КАТЕГОРІЙ «ВІДКРИТІСТЬ», «ГЛАСНІСТЬ» ТА «ПУБЛІЧНІСТЬ» ПРИ РОЗКРИТТІ ЗМІСТУ ПРИНЦИПУ ГЛАСНОСТІ ТА ВІДКРИТОСТІ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ.....	288
Шкаровський Д.О. ВПЛИВ ПРИНЦИПІВ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА НА ВМОТИВОВАНІСТЬ СУДОВОГО РІШЕННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	294
РОЗДІЛ ІV. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО	
Блаженко Т. УЧАСТЬ НЕЗАЛЕЖНОГО ЧЛЕНА НАГЛЯДОВОЇ РАДИ (РАДИ ДИРЕКТОРІВ) В КОРПОРАТИВНОМУ УПРАВЛІННІ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	301
Вашкович В.В., Бисага Ю.Ю., Петруня О.А. ТРАНСФОРМАЦІЇ У ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	306
Возняковська К.А. ЗАХИСТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ УКРАЇНИ: ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ БІЗНЕСУ.....	311
Гут С.Ф. ДОСУДОВИЙ ПОРЯДОК ВРЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ.....	315
Згама А.О. ЩОДО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАВОСУДДЯ ТА ПЕРСПЕКТИВ ДЛЯ СФЕРИ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	320
Марасін О.В. УЧАСНИКИ ВІДНОСИН У СФЕРІ НАДАННЯ ПОСЛУГ ЗАРЯДЖАННЯ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ.....	326
Марісіо О.В. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ДЛЯ РОЗВИТКУ АВТОМОБІЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ТРАНЗИТНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ КРАЇНИ.....	332
Олюха В.Г. ПРАВОВІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «SMART CITY» В УКРАЇНІ.....	339
Піддубна В. ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЯК СУБ'ЄКТА ПРАВА.....	345

Серебряк С.В. ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ.....	351
Сошников А.О. ВПЛИВ САМОРЕГУЛІВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ІНШИХ ОБ'ЄДНАНЬ БІЗНЕСУ НА РОЗВИТОК ВІДПОВІДАЛЬНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	357
Черних О.С. ПРАВОВА КОНЦЕПЦІЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧА ВІРТУАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	365
Ярмоленко О.С. ПОНЯТТЯ КРЕДИТОРА У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО (НЕПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ).....	371
РОЗДІЛ V. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
Анатійчук В.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	376
Боднарук М.І., Бурка А.В. ПРАВИЛА ДРЕС-КОДУ ТА ДИСКРИМІНАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ.....	384
Вознюк В.С. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ІТ-ПРАЦІВНИКІВ.....	390
Гарасимків Л.І. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ҐЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ.....	397
Карпова О.О. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ: СПЕЦІАЛЬНА НАКОПИЧУВАЛЬНА ПРОГРАМА, ЛІЗИНГ, ІПОТЕКА.....	402
Маленко О.В. ПОНЯТТЯ ТА СУТЬ КАТЕГОРІЇ «ІНТЕРЕС» У ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНОМУ АСПЕКТІ.....	406
Міщук І.В., Киричук Б.С. АКТУАЛЬНІ ЗМІНИ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.....	411
Теличко О.А., Рекун В.А. АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА ТА СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ЩОДО ПРАВОВОГО СТАТУСУ ТА СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ПРАЦІВНИКІВ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ У КРАЇНАХ ЄС: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	416
РОЗДІЛ VI. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО	
Балюк Г.І., Власенко Ю.Л., Ковальчук Т.Г. СУБ'ЕКТИВНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРАВА ГРОМАДЯН УКРАЇНИ: ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЗМІСТУ І РЕАЛІЗАЦІЇ.....	425
Борищак В.О., Ігнатенко І.В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗЕМЕЛЬНИХ СУДІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ЗАХИСТУ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВ.....	435
Заєць О.І. ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОСОБИСТОГО СЕЛЯНСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	440
Костяшкін І.О., Заверуха С.В. ДО ПИТАННЯ БЕЗОПЛАТНОГО НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ.....	445
Курман Т.В. АГРОЕНЕРГЕТИЧНІ ВІДНОСИНИ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	450
Покальчук М.Ю., Марачук А.В., Шулепова О.О. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ.....	455
Солодан К.В., Паламарчук А.І. ПРАВО НА ДОСТУП ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.....	462
Томозов А.В. ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ МІГРАЦІЇ ВНАСЛІДОК ПІДРИВУ КАХОВСЬКОЇ ГЕС.....	467
Філіппова А.Ю. АТОМНІ СТАНЦІЇ В УКРАЇНІ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	476

Харитоновна Т.Є., Григор'єва Х.А. ПІСЛЯВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ: ПРАВОВІ ПЕРСПЕКТИВИ, ЗЕМЕЛЬНІ СПОРИ ТА ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА.....	484
Черваньова Д.А. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У СФЕРІ АГРОБІЗНЕСУ.....	491
РОЗДІЛ VII. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
Акулов Ю.В. ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО ВПЛИВУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ: КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ.....	498
Бліхар М.М., Мельник Ю.С. «ДІЯ» ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	503
Бліхар М.М., Матвієнко Я.В. ПРАВОВІ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	509
Бойко Б.В. МОБІЛІЗАЦІЙНА ПІДГОТОВКА ТА МОБІЛІЗАЦІЯ ТА ЯК ОБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПИТАННЯ.....	515
Бублейник В.А., Легеза Є.О. ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВІДМОВУ В НАДАННІ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	522
Варга Т.М. ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ТА ПРОПАГАНДА ЯК ІНСТРУМЕНТИ ВЕДЕННЯ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	526
Воронятніков О.О. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО ТАРИФООУТВОРЕННЯ ВАНТАЖНИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ.....	532
Герич А.Й. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ЕВОЛЮЦІЯ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.....	537
Гришко В.І., Лисий В.І. ВОЄННИЙ СТАН ЯК ЧИННИК ЗРОСТАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ.....	543
Гуржій А.В., Тімашов В.О., Веселов М.Ю. ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВАНТАЖНИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В ЄС.....	550
Дешевий О.А. ҐЕНЕЗА СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УКРАЇНСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ ЗА ЧАСІВ ЛИТОВСЬКОГО ТА АВСТРІЙСЬКОГО ПАНУВАННЯ.....	555
Єсімов С.С. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ ПОДАТКОВИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ.....	564
Завістовський О.Д., Король К.С. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	569
Кириченко А.В., Петренко С.П., Васецька А.В. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ: ЯК ЗМІЦНИТИ МОТИВАЦІЮ ТА ВПЕВНЕНІСТЬ.....	574
Когут В.М. НАЦІОНАЛЬНІ ІНІЦІАТИВИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ТА ЇХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ.....	579
Костиріна М.С., Зарудня К.А., Мельник О.П. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ.....	584
Кувіла О.І. ПРАВО ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ НА БЕЗОПЛАТНУ ПРАВНИЧУ ДОПОМОГУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ.....	589
Литвин Н.А. АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ У КОНТЕКСТІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ.....	594
Мазур Я.П. ОСНОВНІ КІБЕРЗАГРОЗИ В УМОВАХ ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ.....	599
Марущак О.А. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ВИМОГ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	605

Машика Ю.В. ПРОБЛЕМИ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРІВ, ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ КРИТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ В ЕНЕРГЕТИЦІ УКРАЇНИ ЗІ ЗВІЛЬНЕННЯМ ВІД СПЛАТИ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ.....	611
Миرونюк Р.В., Кобко Є.В. ОЦІНКА ГРОМАДСЬКІСТЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ ЯК ФОРМА ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ.....	618
Михайловська Є.В., Поліщук Д.В. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.....	626
Молокова А.Р., Бухтіярова І.Г. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	632
Поринос Є.О., Дмитрієнко О.А., Богдан С.І. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	638
Різенко О.В. ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ.....	643
Ростовська К.В. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ.....	648
Сокурєнко О.А. ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	654
Телліс С.О. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: ПІДХОДИ ДО ВТІЛЕННЯ ПОНЯТТЯ В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ.....	658
Токар А.М., Гаврік Р.О. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ЯК СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.....	664
Хвостовцов С.О. РЕЄСТРАЦІЙНА АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ ЯК ФОРМА КОНТРОЛЮ ЗА ОБІГОМ ЦИВІЛЬНОЇ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ.....	669
Цукан С.В. ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВА ПРИРОДА ПРИНЦИПІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБОРОТУ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ.....	674
Черкунов О.В. НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МИТНИМИ СЛУЖБОВЦЯМИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	679
Шевчук М.О. МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	684
Ширган В.В. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ 112.....	690
Шопіна І.М. ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.....	695
Якимчук О.Я., Мельник О.П. ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ЗАПОЗИЧЕНЬ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	700
Ярош А.О., Мацелик Т.О. ПОЗАСУДОВІ ФОРМИ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ СПОРІВ: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ.....	705
РОЗДІЛ VIII. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
Андрусак Г.М. ЗАХИСТ УКРАЇНИ ВІД ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ТА БОЙОВИЙ ІМУНІТЕТ ЯК ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ ЗА ПРОЄКТОМ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	711
Василюк І.М., Кушнірук Ю.П. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗАСУДЖЕНИХ З ПСИХІЧНИМИ ВІДХИЛЕННЯМИ У КОНТЕКСТІ ПРИНЦИПУ ГУМАННОГО СТАВЛЕННЯ ТА ПОВАГИ ДО ЇХ ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	717
Вовченко Р.А. ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ.....	723

Гуторова Н.О. ВПЛИВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАСОБІВ НА ПРОТИДІЮ ПОШИРЕННЮ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	729
Давидов Д.Г. ЮРИДИЧНІ ПІДСТАВИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ТЕРОРИСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ.....	734
Зейналов Алі Огли. ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНЕ СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО У ПРЕЦЕДЕНТНІЙ ПРАКТИЦІ МІЖНАРОДНИХ ТРИБУНАЛІВ.....	742
Леськів С.Р. СТВОРЕННЯ З МЕТОЮ ПРОТИПРАВНОГО ВИКОРИСТАННЯ, РОЗПОВСЮДЖЕННЯ АБО ЗБУТУ ШКІДЛИВИХ ПРОГРАМНИХ ЧИ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ, А ТАКОЖ ЇХ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ АБО ЗБУТ (СТАТТЯ 361 ¹ КК УКРАЇНИ): ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТА ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	747
Ліщинська Ю.В., Добрянська І.І., Крижановський А.С. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.....	752
Малетова О.С., Глущенко А.О. ВІДМЕЖУВАННЯ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІД СУМІЖНИХ СКЛАДІВ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ.....	759
Малетова О.С., Тригуб О.М. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ.....	765
Пацкан І.І. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ЗА КОЛАБОРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ.....	770
Попов Г.В. ПРАЦІВНИК МІЖНАРОДНОЇ ОБОРОННОЇ КОМПАНІЇ ЯК СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	774
Сірець О.О. КЛАСИФІКАЦІЯ СУЧАСНИХ ЗАХОДІВ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА.....	780
Сперкач Н.А., Ковбасюк В.С. НАПРЯМИ ЗАПОБІГАННЯ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ У КІБЕРПРОСТОРІ.....	785
Федорович Н.А. СИСТЕМА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ВПЛИВУ.....	791
Ясиновський П.В. ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА ОЗНАКА ПРИ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА СТ. 114-1 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	798
Ясницька Т.Ю. КОЛАБОРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В АДМІНІСТРАТИВНІЙ СФЕРІ.....	803
РОЗДІЛ ІХ. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Дяченко Е.В. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У ВИГЛЯДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ.....	810
Ковальчук О.Б., Лебідь К.О. ПРАВОВИЙ СТАТУС ВИКРИВАЧІВ КОРУПЦІЇ ЯК УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ОКРЕМІ ЗАКОНОДАВЧІ ПРОГАЛИНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ПОДОЛАННЯ.....	816
Крижановський А.С. МІСЦЕ ТА РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КРИМІНАЛІСТИЦІ.....	824
Лазебний А.М., Демчук М.В. ПРОБЛЕМИ ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ СКОЄННІ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ.....	830
Лазебний А.М., Дубець А.В. ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ.....	835
Лазебний А.М., Інгульська Д.А. ПРОБЛЕМА ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	841

Лазоренко Є.Ю. ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ П.П. 4 ¹ , 5 Ч. 1 СТ. 284 КПК УКРАЇНИ ВЕРХОВНИМ СУДОМ ВІДНОСНО ЗАСУДЖЕНОГО, ЯКИЙ ПОМЕР ДО ЗАВЕРШЕННЯ КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	845
Рогозіннікова К.С. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА РІШЕННЯМ СЛІДЧОГО, ДІЗНАВАЧА ТА ПРОКУРОРА ЩОДО ЗУПИНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: КРИТЕРІЇ ПРАВОМІРНОСТІ ТА ПРАКТИКА ОСКАРЖЕННЯ.....	851
Шнайдер К.Б. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У ПРОЦЕСІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ.....	857
РОЗДІЛ X. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА	
Жаровська І.М., Руданецька О.С. ДЕРЖАВНО-РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНА ТА КОРПОРАТИВНО-ПРАВОВА ПРИРОДА ДОБРОЧЕСНОСТІ СУДДІВ: ДИСКУСІЯ ПРО ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ.....	862
Заборовський В.В. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА ЗА НЕВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ОБОВ'ЯЗКУ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО КВАЛІФІКАЦІЇ.....	867
Панченко Г.Д. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ВІДПОВІДНІСТЬ МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ДОСВІДУ.....	873
РОЗДІЛ XI. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО	
Бааджи Н.А. ПРОФСПІЛКИ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ СВОБОДИ ОБ'ЄДНАНЬ.....	878
Гдичинський В.Б. МІЖНАРОДНИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПРАВОПОРЯДОК: ДО ПОСТАНОВКИ НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ.....	883
Денисюк С., Кононеко В., Резенкіна Н. МНОЖИННЕ ГРОМАДЯНСТВО: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД І РЕАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ (ЕКОНОМІЧНІ, ПОЛІТИЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ).....	888
Кулик С.В. ДОКТРИНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ У НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В СФЕРІ СУДОЧИНСТВА.....	895
Ліховіцький Я.О. СУТНІСТЬ ТА СИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПІДСУДНОГО: ВІД ЗАГАЛЬНОВИЗНАНИХ ПРИНЦИПІВ ДО АКТИВ «М'ЯКОГО ПРАВА».....	899
Марич А.В. САНКЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ВИКЛЮЧЕННЯ ДЕРЖАВ З МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	905
Марусяк О.В. ЗАБОРОНА МЕДЖЛІСУ ЯК ПОРУШЕННЯ CERD: АНАЛІЗ ПОЗИЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА МІЖНАРОДНОГО СУДУ СПРАВЕДЛИВОСТІ ДОНОГ'Ю (ОКРЕМА ДУМКА ДО РІШЕННЯ ІСЈ ВІД 31 СІЧНЯ 2024 РОКУ).....	914
Сидорович М.-Л.Р. СУДОВИЙ ІМУНІТЕТ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ ЯК ЕЛЕМЕНТ АЛЬТЕРНАТИВНИХ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ, ПОРУШЕНОГО ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ.....	920
Сироїд Т.Л. КОНЦЕПЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ ТА ПРОЯВИ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	925
РОЗДІЛ XII. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА	
Горшко В.В. АСПЕКТИ ЗМІСТОВНОГО НАПОВНЕННЯ ПРАВА НА ІНФОРМАЦІЙНУ БЕЗПЕКУ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	935
Коваль І.М. СУСПІЛЬНО-ПРАВОВА АНОМІЯ: АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ВИМІР.....	940

Ковальчук В. СИНЕРГТИЧНІ УМОВИ ПІЗНАННЯ ОРГАНІЧНИХ ЗАКОНІВ СУСПІЛЬСТВА.....	944
Ратушна О.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ.....	949
Романова А.С. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СУДДІ.....	953
Сірант М. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ЯК ОРГАНІЧНІ ЗАКОНИ ГЛОБАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	958
РОЗДІЛ XIII. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ НАУКИ	
Щербай І. ОСНОВНІ ТИПИ ТА ВИДИ ДОКУМЕНТООБІГУ У ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	963

CONTENTS

SECTION I. THEORY AND HISTORY OF THE LAW AND THE STATE; HISTORY OF POLITICAL AND LEGAL DOCTRINES

Badyda A.Yu. FRATERNITY IN FRENCH REPUBLIC: NATURE AND APPLICATION.....	20
Bohatiuk O.V., Martyniuk O.V. THE GENESIS OF THE IDEA OF EQUALITY IN UKRAINE (SECOND HALF OF THE 14TH – FIRST HALF OF THE 17TH CENTURY).....	24
Bondar N.A., Holoviy V.O. TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF NATIONAL LEGAL SYSTEMS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION: SOME ASPECTS.....	30
Vovk Y.Ye ESTABLISHMENT AND ACTIVITY OF THE STATE SENATE OF THE UKRAINIAN STATE IN 1918.....	35
Melnyk A. THE EVOLUTION OF THE IDEA OF STATE INDEPENDENCE AND SOBRALITY IN THE UKRAINIAN POLITICAL AND LEGAL THOUGHT OF THE INTERWAR PERIOD IN GALICIA AND ITS INFLUENCE ON THE UNITY OF THE UKRAINIAN LIBERATION MOVEMENT.....	41
Mudryievska L.M., Torop M.O. PUNISHMENT AS A TYPE OF LEGAL RESPONSIBILITY IN THE SCIENTIFIC HERITAGE OF UKRAINIAN SCIENTISTS – SUPPORTERS OF THE POSITIVIST PARADIGM OF THE MID-XIX – EARLY XX CENTURY.....	48
Nalyvaiko I.O. THE EVOLUTION OF SOCIAL STANDARDS AND GUARANTEES IN THE CONTEXT OF THE RULE OF LAW: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	53
Oliinyk Y.V. THE INFLUENCE OF CHRISTIAN IDEAS ON THE PURPOSE OF CRIMINAL PUNISHMENTS IN THE GALICIAN-VOLHYNIAN STATE.....	61
Osaulenko V.T. THE PLACE OF THE STATE IN MODERN RULE-MAKING: THEORETICAL AND LEGAL ASPECT.....	68
Radovetska L.V. GUARANTEES OF SECURITY FOR UKRAINE: UNLEARNED LESSONS OF THE BUDAPEST MEMORANDUM.....	72
SECTION II. CONSTITUTIONAL LAW; MUNICIPAL LAW	
Bysaga Y.M., Bielova M.V., Fridmansky R.M. CONCEPTUAL PRINCIPLES OF DEFINING TASKS AND FUNCTIONS OF LAW ENFORCEMENT BODIES IN THE SYSTEM OF STATE POWER: THEORETICAL AND LEGAL DIMENSION.....	81
Vorodin S.V. PROTECTION OF RIGHTS AND FREEDOMS OF VICTIMS IN THE CONDITIONS OF ARMED AGGRESSION OF THE RUSSIAN FEDERATION: MODERN CHALLENGES OF LEGAL REGULATION.....	87
Holub V.K. SOME HISTORICAL AND LEGAL ASPECTS OF THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE HUMAN RIGHT TO ALTERNATIVE (NON-MILITARY) SERVICE IN UKRAINE.....	92
Hretsa S.M., Hretsa Ya.V. SUBJECTS OF THE FULFILLMENT OF THE CONSTITUTIONAL OBLIGATION TO PAY TAXES AND FEES.....	100
Gudyma N.S. CONSTITUTIONAL APPROACHES TO SOCIAL RIGHTS AND OBLIGATIONS.....	105
Gurchumeliia U.I. THE ROLE OF INTERNATIONAL PROGRAMS AND PROJECTS IN STRENGTHENING THE CAPACITY FOR THE DEVELOPMENT OF INTERTERRITORIAL COOPERATION.....	111
Deshko L.M. DENUNCIATION OF THE AGREEMENT ON THE GUARANTEE OF THE RIGHTS OF CITIZENS OF CIS MEMBER STATES IN THE FIELD OF PENSION PROVISION AND THE ROLE OF THE PRINCIPLES OF JUSTICE, EQUALITY, LEGAL CERTAINTY, LEGITIMATE EXPECTATIONS IN THE MECHANISM OF ENSURING CONTROL OVER THE USE OF POWER BY THE STATE AND PROTECTING PEOPLE FROM ARBITRARY ACTIONS OF THE STATE.....	118

Deyak I.M. THE PROBLEM OF INSTITUTIONAL POSITIONING OF THE PROSECUTOR'S OFFICE IN THE CONTEXT OF THE CONSTITUTIONAL PRINCIPLE OF SEPARATION OF POWERS.....	127
Kudryavtseva O.M. THE RIGHT TO TRANSFER FOR SCIENTIFIC RESEARCH EMBRYOS OBTAINED BY IN VITRO FERTILIZATION: STANDARDS OF THE COUNCIL OF EUROPE IN THE FIELD OF REPRODUCTIVE RIGHTS.....	133
Kuzmenko O.V., Perevalova L.V, Gariaieva G.M. POPULAR LEGISLATIVE INITIATIVE: FOREIGN EXPERIENCE AND PROSPECTS OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE.....	138
Kurylas V.V. INFLUENCE OF THE DECENTRALIZATION REFORM RESULTS ON THE FUNCTIONING AND ACTIVITY OF LOCAL GOVERNMENT UNDER MARTIAL LAW IN UKRAINE.....	144
Martselyak O.V. WITH REGARDS TO THE ISSUE OF POWER USURPATION CURRENT COMPREHENSION (CONSTITUTIONAL AND LEGAL ASPECT).....	151
Pankevych O.Z., Aftanasiv V.M. THE RIGHT TO LIFE AND THE RIGHT TO DIE WITH DIGNITY: SOME THOUGHTS IN THE CONTEXT OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR.....	158
Pyroha I.S., Byelov D.M. CONSTITUTIONALIZATION OF INTERNATIONAL LAW: THEORETICAL AND LEGAL ANALYSIS.....	164
Sinkevych O., Melnyk I.-I. HUMAN REPRODUCTIVE RIGHTS IN THE PRACTICE OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS: IMPACT ON LAW ENFORCEMENT PRACTICE AND CONSTITUTIONAL LEGAL DOCTRINE IN UKRAINE.....	170
Tymofieiev V.P., Natociy A.D. CONFLICT BETWEEN THE TERRITORIAL CENTER FOR RECRUITMENT AND SOCIAL SUPPORT AND THE CIVILIAN POPULATION.....	177
Chechersky V.I. COORDINATION ACTIVITIES IN THE FIELD OF ANTI-CRIME AS A FUNCTION OF A STATE AUTHORITY.....	183
Sheremeta S.A. APPLICATION OF THE CONSTITUTION OF UKRAINE BY COURTS IN THE ADMINISTRATION OF JUSTICE THROUGH CONFORM INTERPRETATION OF LAWS.....	189
SECTION III. CIVIL LAW AND CIVIL PROCEEDINGS; FAMILY LAW; PRIVATE INTERNATIONAL LAW	
Adaskalytsia K.K., Mykhalchuk I.I. THE COMBINATION OF DIGITALIZATION OF CIVIL PROCEDURE AND FORMALIZATION OF CIVIL PROCEDURAL NORMS IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF JUSTICE.....	194
Besaha I.V. PLANNING ASSISTANCE FOR FAMILIES AT RISK OF CHILD RIGHTS VIOLATIONS (GERMAN EXPERIENCE).....	200
Vasylina N.V., Shykir D.O. THE ESSENCE AND LEGAL BASIS OF THE BINDING NATURE OF LEGAL CONCLUSIONS OF THE SUPREME COURT IN CIVIL PROCEEDINGS.....	205
Horpynych L.I. INHERITANCE RELATIONS UNDER MARTIAL LAW: PECULIARITIES OF LEGAL REGULATION.....	212
Zhukevych I.V. THE DISCRETIONARY POWERS OF THE COURT REGARDING THE APPLICATION OF JUDICIAL CONTROL OVER THE EXECUTION OF COURT DECISIONS IN CIVIL CASES.....	217
Zabuga Y.Y. PECULIARITIES OF THE INSTITUTE OF PROFESSIONAL LIABILITY INSURANCE OF MEDICAL WORKERS IN SOME EU COUNTRIES: IN SEARCH OF AN OPTIMAL LEGAL MODEL FOR UKRAINE.....	221
Zaiats O.S. THE LEGAL CHARACTERISTICS OF THE CONTRACT CONCLUDED AS A RESULT OF PUBLIC PROCUREMENT.....	229
Zelisko A.V. THE PHENOMENON OF AGRICULTURAL COOPERATIVES IN THE CURRENT LEGISLATION OF UKRAINE: CIVIL LAW ASPECTS.....	233
Komarnytska I.I., Butsiak M.M. PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS DURING MARTIAL LAW.....	238

Komarnytska I.I. DIGITIZATION AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A LAWYER IN MODERN CONDITIONS.....	243
Kotvaykovskiy Y.O, Obodyeva K.Y. THE PRINCIPLES OF CIVIL PROCEEDINGS IN ANCIENT ROME: A HISTORICAL AND LEGAL REVIEW.....	248
Kroitor V.A. ELECTRONIC CONTRACT.....	254
Luhyna E.Yu., Kochyna O.S. INSTITUTE OF NON-CONTRACTUAL OBLIGATIONS IN THE EUROPEAN LEGAL SYSTEM.....	259
Mykhaliuk O.V. THE LEGAL STATUS OF AN INDIVIDUAL AS AN ENTREPRENEUR IN UKRAINE.....	264
Panchenko S.V. FEATURES OF CIVIL RIGHTS EXECUTION OF PARTICIPANTS IN SALE AND PURCHASE AGREEMENTS.....	270
Parasyuk M.V. ELECTRONIC EVIDENCE IN THE CONTEXT OF THE PRINCIPLES OF CIVIL PROCEDURAL LAW.....	277
Stetsenko A.A. SPECIFIC FEATURES OF EVIDENCE AND PROVING WITHIN FORCED EVICTION CASES.....	282
Timonov A.I. CORRELATION OF CATEGORIES OF "TRANSPARENCY", "VISIBILITY" AND "PUBLICITY" WHEN REVEALING THE CONTENT OF THE PRINCIPLE OF PUBLICITY AND TRANSPARENCY IN CIVIL JUDICIARY OF UKRAINE.....	288
Shkarovskyi D.O. INFLUENCE OF CIVIL LEGAL PROCEEDINGS' PRINCIPLES ON JUDGEMENT'S JUSTIFICATION WITHIN CIVIL JUDICIARY.....	294
SECTION IV. ECONOMIC LAW, ECONOMIC PROCEDURAL LAW	
Blazhenko T. PARTICIPATION OF AN INDEPENDENT MEMBER OF THE SUPERVISORY BOARD (BOARD OF DIRECTORS) IN CORPORATE GOVERNANCE: COMPARATIVE LEGAL RESEARCH.....	301
Vashkovich V.V., Bysaga Yu.Yu., Petrunia O.A. TRANSFORMATIONS IN THE LEGAL REGULATION OF THE ACTIVITIES OF VOLUNTEER ORGANIZATIONS.....	306
Vozniakovska K.A. PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS BY THE COMMERCIAL COURTS OF UKRAINE: EFFECTIVE STRATEGIES FOR ENTERPRISES.....	311
Gut S.F. PRE-TRIAL PROCEDURE FOR SETTLEMENT OF ECONOMIC DISPUTES.....	315
Zghama A.O. ON DIGITAL TRANSFORMATION OF JUSTICE AND PROSPECTS FOR THE ECONOMIC SECTOR.....	320
Marasin O.V. PARTICIPANTS OF RELATIONS IN THE FIELD OF PROVISION OF ELECTRIC VEHICLE CHARGING SERVICES.....	326
Marisio O.V. SOCIO-ECONOMIC FOUNDATIONS FOR THE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN ROAD INFRASTRUCTURE WITH REGARD TO THE COUNTRY'S TRANSIT CAPABILITIES.....	332
Oliukha V.H. LEGAL BASIS FOR THE IMPLEMENTATION OF THE «SMART CITY» CONCEPT IN UKRAINE.....	339
Piddubna V. SOME LEGAL ASPECTS OF THE TERRITORIAL COMMUNITY AS A SUBJECT OF LAW.....	345
Sieriebriak S.V. PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE FIELD OF CYBERSECURITY.....	351
Soshnykov A.O. THE IMPACT OF SELF-REGULATORY ORGANISATIONS AND OTHER BUSINESS ASSOCIATIONS ON THE DEVELOPMENT OF RESPONSIBLE BUSINESS.....	357
Chernykh O.S. THE LEGAL CONCEPT OF THE RIGHTS OF CONSUMERS OF VIRTUAL SERVICES PROTECTION.....	365
Iarmolenko O.S. THE CONCEPT OF A CREDITOR IN A CASE OF BANKRUPTCY (INSOLVENCY).....	371

SECTION V. LABOUR LAW; SOCIAL SECURITY LAW

Anatiychuk V.V. TRANSFORMATION OF LABOR RELATIONS IN CONDITIONS OF DIGITALIZATION.....	376
Bodnaruk M.I., Burka A.V. DRESS CODE RULES AND EMPLOYEE DISCRIMINATION.....	384
Voznyuk V.S. LEGAL REGULATION OF IT EMPLOYEES.....	390
Harasymkiv L.I. INTERNATIONAL LEGAL SUPPORT OF THE PRINCIPLE OF GENDER EQUALITY IN LABOR RELATIONS.....	397
Karpova O.O. THEORETICAL AND LEGAL ASPECTS OF INTRODUCING NEW MECHANISMS FOR PROVIDING HOUSING TO MILITARY PERSONNEL AND THEIR FAMILIES: SPECIAL SAVINGS PROGRAM, LEASING, MORTGAGE.....	402
Malienko O.V. THE CONCEPT AND ESSENCE OF THE CATEGORY «INTEREST» IN A GENERAL THEORETICAL ASPECT.....	406
Mishchuk I.V., Kyrychuk B.S. CURRENT CHANGES IN LABOR LEGISLATION OF UKRAINE UNDER THE LEGAL REGIME OF MARTIAL LAW.....	411
Telichko O.A., Rekun V.A. ANALYSIS OF LEGISLATION AND JUDICIAL PRACTICE REGARDING THE LEGAL STATUS AND SOCIAL GUARANTEES OF EMPLOYEES OF DIGITAL PLATFORMS IN EU COUNTRIES: CHALLENGES AND PERSPECTIVES.....	416

SECTION VI. LAND LAW; AGRARIAN LAW; ENVIRONMENTAL LAW; NATURAL RESOURCES LAW

Balyuk G.I., Vlasenko Y.L., Kovalchuk T.G. SUBJECTIVE ENVIRONMENTAL RIGHTS OF CITIZENS OF UKRAINE: LEGAL PROBLEMS OF CONTENT AND IMPLEMENTATION.....	425
Boryshchak V.O., Ignatenko I.V. SOME ISSUES OF ESTABLISHING SPECIALIZED LAND COURTS TO ENSURE EFFECTIVE PROTECTION OF LAND RIGHTS.....	435
Zaiets O.I. IMPROVEMENT OF THE LEGAL STATUS OF THE PERSONAL PEASANT HOUSEHOLDS IN UKRAINE IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW AND EUROPEAN INTEGRATION.....	440
Kostyashkin I.O., Zaverukha S.V. ON THE FREE ACQUISITION OF LAND OWNERSHIP BY LEGAL ENTITIES.....	445
Kurman T.V. AGRO-ENERGY RELATIONS: CURRENT ISSUES OF LEGAL SUPPORT.....	450
Pokalchuk M., Marachuk A., Shulepova O. LEGAL SUPPORT FOR POST-WAR RECONSTRUCTION MEASURES OF LAND RESOURCES OF UKRAINE.....	455
Solodan K.V., Palamarchuk A.I. THE RIGHT TO ACCESS TO ENVIRONMENTAL INFORMATION IN UKRAINE UNDER THE CONDITIONS OF THE LEGAL REGIME OF MARTIAL LAW.....	462
Tomozov A.V. LEGAL REGULATION OF ENVIRONMENTAL MIGRATION DUE TO THE DESTRUCTION OF THE KAKHOVKA HYDROELECTRIC POWER STATION.....	467
Filippova A.Yu. NUCLEAR PLANTS IN UKRAINE: INTERNATIONAL LEGAL PROVISION OF NUCLEAR SAFETY IN CONDITIONS OF WAR.....	476
Kharytonova T.E., Hryhorieva K.A. POST-WAR RESTORATION OF AGRICULTURAL LAND: LEGAL PERSPECTIVES, LAND DISPUTES AND STATE SUPPORT.....	484
Chervanova D.A. PROBLEMS OF LEGAL REGULATION OF DIGITIZATION IN THE FIELD OF AGRIBUSINESS.....	491

SECTION VII. ADMINISTRATIVE LAW AND PROCEDURE; FINANCIAL LAW; INFORMATION LAW

Akulov Yu.V. ASSESSMENT OF THE ECONOMIC AND SOCIAL IMPACT OF DIGITALIZATION IN UKRAINE: A COMPREHENSIVE ANALYSIS.	498
---	------------

Blikhar M.M., Melnyk Yu.S. «DIIA» AS A TOOL FOR THE DEVELOPMENT OF THE INFORMATION SPHERE IN UKRAINE: LEGAL REGULATION IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW.....	503
Blikhar M.M., Matviienko Ia. LEGAL TRENDS OF MODERN EDUCATION DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	509
Boyko B.V. MOBILIZATION TRAINING AND MOBILIZATION AS OBJECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION: THEORETICAL AND LEGAL ISSUES.....	515
Bubleynyk V.A. Leheza Ye.O. PECULIARITIES OF LIABILITY FOR REFUSAL TO PROVIDE PUBLIC SERVICES IN UKRAINE.....	522
Varga T.M. DISINFORMATION AND PROPAGANDA AS TOOLS FOR WAGING RUSSIA'S HYBRID WAR AGAINST UKRAINE.....	526
Voroniatnikov O.O. STATE POLICY REGARDING TARIFF FORMATION OF FREIGHT RAILWAY TRANSPORTATION.....	532
Gerych A.Y. LEGAL REGULATION OF MIGRATION CONTROL IN THE EUROPEAN UNION: EVOLUTION AND CURRENT CHALLENGES.....	537
Grishko V.I., Lysy V.I. MARTIAL LAW AS A FACTOR IN THE GROWTH OF CORRUPTION IN UKRAINE.....	543
Gurzhii A.V., Timashov V.O., Veselov M.Yu. THE TARIFF REGULATION OF RAILWAY FREIGHT TRANSPORTATION IN EU.....	550
Deshevyi O.A. THE GENESIS OF THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE LEGAL PROFESSION IN THE UKRAINIAN TERRITORIES DURING THE LITHUANIAN AND AUSTRIAN RULE.....	555
Yesimov S.S. INTERNATIONAL LEGAL PRINCIPLES OF COMBATING TAX OFFENSES.....	564
Zavistovskiy O.D., Korol K.S. ACTUAL PROBLEMS OF POLICE TRAINING IN THE CONDITIONS OF THE STATE OF MARTIAL LAW.....	569
Kyrychenko A. V., Petrenko S.P., Vasetska A.V. PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF SPECIAL PHYSICAL TRAINING: HOW TO STRENGTHEN MOTIVATION AND CONFIDENCE.....	574
Kogut V.M. NATIONAL INITIATIVES ON ROAD SAFETY AND THEIR IMPLEMENTATION.....	579
Kostyrina M.S., Zarudnia K.A., Melnyk O.P. TAXATION REGIME FOR IT COMPANIES.....	584
Kuvila O.I. THE RIGHT OF PERSONS WITH DISABILITIES TO FREE LEGAL AID AS AN ELEMENT OF ACCESS TO JUSTICE.....	589
Lytvyn N.A. ADMINISTRATIVE PROCEDURES IN THE CONTEXT OF COMBATING CORRUPTION IN UKRAINE.....	594
Mazur Ya.P. THE MAIN CYBER THREATS IN THE CONDITIONS OF INFORMATION WARFARE.....	599
Marushchak O.A. TOPICAL ISSUES OF HARMONIZATION OF TAX LEGISLATION OF UKRAINE WITH THE REQUIREMENTS OF THE EUROPEAN UNION.....	605
Mashyka Y.V. THE PROBLEMS OF CUSTOMS CLEARANCE OF GOODS INTENDED TO OVERCOME THE CRITICAL SITUATION IN THE ENERGY INDUSTRY OF UKRAINE WITH EXEMPTION FROM THE CUSTOMS PAYMENTS.....	611
Myroniuk R.V., Kobko E.V. PUBLIC ASSESSMENT OF THE EFFICIENCY OF THE LAW ENFORCEMENT BODY AS A FORM OF PUBLIC CONTROL.....	618
Mykhailovska Ye.V., Polishchuk D.V. COMPARATIVE LEGAL ASPECT OF DEVELOPMENT OF THE CIVIL SERVICE INSTITUTION IN UKRAINE AND GREAT BRITAIN.....	626
Molokova A.R., Bukhtiyarova I.G. PECULIARITIES OF PATROL POLICE ACTIVITY DURING MARTIAL LAW.....	632

Porynos Ye.O., Dmytriienko O.A., Bogdan S.I. ANALYSIS OF ORGANIZATIONAL AND LEGAL ASPECTS OF MINE ACTION REGULATION IN UKRAINE.....	638
Rizenko O.V. EUROPEAN LEGAL STANDARDS OF PERSONAL DATA PROTECTION.....	643
Rostovskaya K.V. ACTUAL PROBLEMS OF THE STATE EMPLOYMENT SERVICE.....	648
Sokurenko O.A. FEATURES OF THE INTERNAL ADMINISTRATIVE AND LEGAL ORGANIZATION OF PENSION PROVISION IN UKRAINE.....	654
Tellis S.O. CONFLICT OF INTEREST: APPROACHES TO THE IMPLEMENTATION OF THE DEFINITION IN THE LEGISLATION OF UKRAINE.....	658
Tokar A.M., Havrik R.O. ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF MILITARY ADMINISTRATIONS AS PUBLIC ADMINISTRATION ENTITIES.....	664
Khvostovtsov S.O. REGISTRATION ADMINISTRATIVE AND JURISDICTIONAL ACTIVITY OF THE POLICE AS A FORM OF CONTROL OVER THE CIRCULATION OF CIVILIAN FIREARMS.....	669
Tsukan S.V. CONCEPT AND LEGAL NATURE OF THE PRINCIPLES OF STATE REGULATION OF VIRTUAL ASSETS TURNOVER.....	674
Cherkunov O.V. TRAINING AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF CUSTOMS OFFICIALS: CHALLENGES AND PERSPECTIVES.....	679
Shevchuk M.O. THE MECHANISM FOR ENSURING INFORMATION SECURITY OF INDIVIDUALS.....	684
Shyrhan V.V. ADMINISTRATIVE AND LEGAL SUPPORT FOR THE FUNCTIONING OF THE SYSTEM 112.....	690
Shopina I.M. PROBLEMS OF ENSURING GENDER EQUALITY IN THE LEGAL REGIME OF MARTIAL LAW.....	695
Yakymchuk O.Ya., Melnyk O.P. THE IMPACT OF EXTERNAL BORROWINGS ON THE UKRAINIAN ECONOMY.....	700
Yarosh A.O., Matselyk T.O. EXTRAJUDICIAL FORMS OF SETTLEMENT OF PUBLIC LAW DISPUTES: LEGAL REGULATION AND DIRECTIONS OF IMPROVEMENT.....	705
SECTION VIII. CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL ENFORCEMENT LAW	
Andrusiak H.M. DEFENCE OF UKRAINE AGAINST ARMED AGGRESSION AND COMBAT IMMUNITY AS CIRCUMSTANCES EXCLUDING THE UNLAWFULNESS OF AN ACT UNDER THE DRAFT CRIMINAL CODE OF UKRAINE.....	711
Vasyliuk I.M., Kushniruk Y.P. ENSURING THE RIGHTS OF CONVICTS WITH MENTAL DISABILITIES IN THE CONTEXT OF THE PRINCIPLE OF HUMANE TREATMENT AND RESPECT FOR THEIR HUMAN DIGNITY UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE IN UKRAINE.....	717
Vovchenko R.A. FOREIGN EXPERIENCE OF PREVENTING CORRUPTION CRIMES COMMITTED BY THE POLICE.....	723
Gutorova N.O. IMPACT OF CRIMINAL LAW MEASURES ON COMBATING THE SPREAD OF INFECTIOUS DISEASES.....	729
Davydov D.G. LEGAL GROUNDS FOR LIABILITY FOR COMMITTING CRIMES OF TERRORISM: A COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS.....	734
Zeynalov Ali Ogly. GENDER-BASED SEXUAL VIOLENCE IN THE CASE LAW OF INTERNATIONAL TRIBUNALS.....	742
Leskiv S.R. CREATION FOR THE PURPOSE OF ILLEGAL USE, DISTRIBUTION OR SALE OF HARMFUL SOFTWARE OR TECHNICAL MEANS, AS WELL AS THEIR DISTRIBUTION OR SALE (ARTICLE 361 ¹ OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE): CERTAIN ASPECTS AND PROBLEMS OF CRIMINAL-LEGAL QUALIFICATIONS.....	747

Lishchynska Y.V., Dobryanska I.I., Kryzhanovskyi A.S. SOME QUESTIONS REGARDING COUNTERING DOMESTIC VIOLENCE AMONG THE POPULATION OF UKRAINE UNDER THE LEGAL REGIME OF MARTIAL LAW.....	752
Maletova O.S., Hlushchenko A.O. DISTINGUISHING COLLABORATION ACTIVITIES FROM RELATED CRIMINAL OFFENCES: ISSUES OF THEORY AND PRACTICE.....	759
Maletova O.S., Trigub O.M. CRIMINAL LIABILITY FOR WAR CRIMES.....	765
Patskan I.I. PECULIARITIES OF CRIMINAL LIABILITY PROVIDED FOR COLLABORATIVE ACTIVITIES.....	770
Popov G.V. THE EMPLOYEE OF AN INTERNATIONAL DEFENCE COMPANY AS A SUBJECT OF A CRIMINAL OFFENCE.....	774
Sirets O.O. CLASSIFICATION OF MODERN CRIME PREVENTION MEASURES IN THE HOUSING CONSTRUCTION SECTOR.....	780
Sperkach N.A., Kovbasiuk V.S. THE AREAS OF CYBERCRIME PREVENTION AND IMPROVEMENT OF LEGAL REGULATION OF HUMAN RIGHTS PROTECTION IN CYBERSPACE.....	785
Fedorovych N.A. SYSTEM OF CRIMINAL-LEGAL INFLUENCE.....	791
Yasynovskyi P.V. A SPECIAL PERIOD AS A MANDATORY FEATURE FOR QUALIFICATION UNDER ART. 114-1 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE.....	798
Yasnyska T.Y. COLLABORATIVE ACTIVITY IN THE ADMINISTRATIVE SPHERE.....	803
SECTION IX. CRIMINAL PROCEDURE AND FORENSICS; FORENSIC EXAMINATION OPERATIONAL SEARCH ACTIVITIES	
Diachenko E.V. APPLICATION OF A PREVENTIVE MEASURE IN THE FORM OF DETENTION DURING THE PERIOD OF MARTIAL LAW.....	810
Kovalchuk O.B., Lebid K.O. THE LEGAL STATUS OF CORRUPTION WHISTLEBLOWERS AS PARTICIPANTS IN CRIMINAL PROCEEDINGS: CERTAIN LEGISLATIVE GAPS AND PROSPECTS FOR OVERCOMING THEM.....	816
Kryzhanovskyi A.S. THE PLACE AND ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN FORENSICS.....	824
Lazebnyi A.M., Demchuk M.V. PROBLEMS OF APPOINTMENT OF EXPERTISE IN THE COMMISSION OF ENVIRONMENTAL CRIMES.....	830
Lazebnyi A.M., Dubets A.V. USE OF SPECIAL KNOWLEDGE IN THE INVESTIGATION OF CRIMES AGAINST THE ENVIRONMENT.....	835
Lazebnyi A.M., Ingulska D.A. THE PROBLEM OF APPOINTMENT AND IMPLEMENTATION OF ENVIRONMENTAL EXPERTISE DURING THE WAR.....	841
Lazorenko E.Y. ISSUES OF APPLICATION OF PARAGRAPHS 4 ¹ , 5 OF PART 1 OF ARTICLE 284 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE BY THE SUPREME COURT IN RESPECT OF A CONVICT WHO DIED BEFORE THE COMPLETION OF CASSATION PROCEEDINGS.....	845
Rogozinnikova K.S. JUDICIAL CONTROL OVER THE DECISION OF INVESTIGATOR, DETECTIVE AND PROSECUTOR TO SUSPEND PRE-TRIAL INVESTIGATION: CRITERIA OF LEGALITY AND PRACTICE OF APPEAL.....	851
Shnaider K.B. GENERAL PRINCIPLES OF THE USE OF SPECIAL KNOWLEDGE IN THE PROCESS OF INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENCES IN THE FIELD OF PUBLIC PROCUREMENT.....	857
SECTION X. JUDICIAL SYSTEM; THE PROSECUTION SERVICE AND ADVOCACY	
Zharovska I.M., Rudanetska O.S. THE STATE-REPRESENTATIVE AND CORPORATE-LEGAL NATURE OF THE BENEVOLENCE OF JUDGES: A DISCUSSION ON EUROPEAN STANDARDS.....	862

Zaborovskyy V.V. LIABILITY OF A LAWYER FOR FAILURE TO FULFILL THE PROFESSIONAL DUTY TO IMPROVE HIS QUALIFICATIONS.....	867
Panchenko H.D. ENSURING HUMAN RIGHTS IN THE PROCESS OF REFORMING UKRAINE'S LAW ENFORCEMENT SYSTEM: COMPLIANCE WITH INTERNATIONAL STANDARDS AND EUROPEAN EXPERIENCE.....	873
SECTION XI. INTERNATIONAL LAW	
Baadzhy N.A. TRADE UNIONS IN THE AGE OF DIGITAL TECHNOLOGIES: NEW CHALLENGES FOR THE FREEDOM OF ASSOCIATION.....	878
Gdychinsky V.B. INTERNATIONAL ENERGY LEGAL ORDER: TO THE FORMULATION OF SCIENTIFIC-THEORETICAL AND PRACTICAL PROBLEMS.....	883
Denysiuk S., Kononenko V., Rezenkina N. MULTIPLE CITIZENSHIP: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND IMPLEMENTATION IN UKRAINE (ECONOMIC, POLITICAL, AND SECURITY ASPECTS).....	888
Kulyk S.V. A DOCTRINAL ANALYSIS OF THE IMPLEMENTATION OF INTERNATIONAL STANDARDS IN NATIONAL LEGISLATION IN THE FIELD OF JUSTICE.....	895
Likhovitsky Ya.O. THE ESSENCE AND SYSTEM OF INTERNATIONAL STANDARDS OF THE LEGAL STATUS OF THE DEFENDANT: FROM GENERALLY RECOGNIZED PRINCIPLES TO ACTS OF «SOFT LAW».....	899
Marych A.V. SANCTION MECHANISM FOR EXCLUDING STATES FROM INTERNATIONAL ORGANIZATIONS.....	905
Marusiak O.V. BAN ON THE MEJLIS AS A VIOLATION OF CERD: ANALYSIS OF THE POSITION OF THE PRESIDENT OF THE INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE DONOGHUE (JUDGMENT OF 31 JANUARY 2024, SEPARATE OPINION).....	914
Sydorovich M.-L.R. JUDICIAL IMMUNITY OF FOREIGN STATES AS AN ELEMENT OF ALTERNATIVE WAYS OF PROTECTING PROPERTY RIGHTS VIOLATED AS A RESULT OF ARMED CONFLICT.....	920
Syroid T.L. THE CONCEPT OF GENDER EQUALITY AND MANIFESTATIONS OF GENDER INEQUALITY: INTERNATIONAL LEGAL ASPECT.....	925
SECTION XII. THE PHILOSOPHY OF LAW	
Horoshko V.V. ASPECTS OF MEANINGFUL FULFILLMENT OF THE RIGHT TO INFORMATION SECURITY IN THE CONTEXT OF NATIONAL SECURITY.....	935
Koval I.M. SOCIO-LEGAL ANOMIE: THE ANTHROPOLOGICAL DIMENSION.....	940
Kovalchuk V. SYNERGIC CONDITIONS FOR LEARNING THE ORGANIC LAWS OF SOCIETY.....	944
Ratushna O.M. PECULIARITIES OF FORMATION OF LEGAL AWARENESS OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: REALITIES OF TODAY.....	949
Romanova A.S. MORAL AND ETHICAL ASPECTS IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A JUDGE.....	953
Sirant M. FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF INTERNATIONAL LAW AS ORGANIC LAWS OF GLOBAL SOCIETY.....	958
SECTION XIII. CURRENT ISSUES OF MODERN LEGAL SCIENCE	
Shcherbai I. MAIN TYPES AND TYPES OF DOCUMENT FLOW IN INSTITUTIONS OF POST-GRADUATE EDUCATION IN UKRAINE.....	963

РОЗДІЛ V. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

УДК 349-2

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.61>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.

Анатійчук В.В.,*кандидат юридичних наук, асистент,**асистент кафедри приватного права**юридичного факультету**Чернівецького національного університету**імені Юрія Федьковича,*

ORCID: 0000-0002-8036-4351

Анатійчук В.В. Трансформація трудових відносин в умовах цифровізації.

У статті проаналізовано загальнотеоретичні аспекти трансформації трудових правовідносин з огляду на розвиток інформаційних технологій. Ринок праці та зайнятість зазнають значних змін, обумовлених різними чинниками, якими характеризується глобальна економіка. Зокрема, прогрес у технологіях, поява нестандартних форм зайнятості, демографічні зрушення, стрімка урбанізація, дефіцит ресурсів, зміна клімату, війни, епідемії різного роду, впливають на всі сфери життя і прискорюють процеси трансформації суспільних відносин у сфері праці.

Цифровізація економіки, виробництва зміщує свої акценти в інтернет середовище, де успіх виконання роботи залежить від цифрового капіталу.

Констатується, що трансформація трудової діяльності означає зміни у соціально-трудовах відносинах, де сучасні технології формують цифровий ринок праці, цифрову зайнятість, цифрове робоче місце. Сектор Гіг-економіки формує нові моделі роботи, що характеризуються довго і коротко тривалістю, договірним характером умов праці.

Цифровізація потягнула за собою кардинальну трансформацію трудових відносин, змінюючи характер трудових відносин, зміну комунікації між працівником і роботодавцем, забезпечення конфіденційності інформації, появи нових форм зайнятості з використанням програмних платформ. Все це принесло значні зміни до трудового законодавства щодо дистанційної, надомної праці, введення електронного документообігу тощо.

Стверджується про необхідність реформування, забезпечення гнучкості трудового законодавства та оптимального узгодження інтересів

працівника та роботодавця у трудових відносинах.

Зауважується, що цифровізація значною мірою змінила організацію праці на підприємствах, установах, організаціях. Процес праці сьогодні функціонує і управляється в дистанційному режимі, що не може не відобразитися як на статусі фахівця так і його функціональних обов'язках. Істотні зміни відбуваються також у частині трудової міграції.

Фундаментальним завданням є розробка концептуальних основ розвитку нестандартних трудових відносин. Необхідно розробити нові підходи до підготовки кадрів та виходу їх на ринок праці в умовах цифрової економіки.

Ключові слова: цифровізація, працівники, роботодавці, ринок праці, зайнятість, умови праці, компетенції, функціональні обов'язки.

Anatychuk VV. Transformation of labor relations in conditions of digitalization.

The article analyzes the general theoretical aspects of the transformation of labor relations in view of the development of information technologies. The labor market and employment are undergoing significant changes due to various factors that characterize the global economy.

In particular, progress in technologies, the emergence of non-standard forms of employment, demographic shifts, rapid urbanization, scarcity of resources, climate change, wars, epidemics of various kinds affect all spheres of life and accelerate the processes of transformation of social relations in the sphere of work.

Digitization of the economy and production shifts its emphasis to the Internet environment, where the success of work depends on digital capital.

It is noted that the transformation of labor activity means changes in social and labor

relations, where modern technologies form a digital labor market, digital employment, and a digital workplace. The gig economy sector is forming new work models characterized by long and short duration, contractual nature of working conditions. Digitalization entailed a radical transformation of labor relations, changing the nature of labor relations, changing communication between the employee and the employer, ensuring the confidentiality of information, and the emergence of new forms of employment using software platforms. All this brought significant changes to the labor legislation regarding remote work, home work, the introduction of electronic document management, etc.

It is asserted about the need for reform, ensuring the flexibility of labor legislation and optimal coordination of the interests of the employee and the employer in labor relations.

It is noted that digitalization has significantly changed the organization of work at enterprises, institutions, and organizations. Today, the work process functions and is managed in a remote mode, which cannot fail to reflect both the status of the specialist and his functional duties. Significant changes are also taking place in the area of labor migration.

The fundamental task is the development of conceptual foundations for the development of non-standard labor relations.

It is necessary to develop new approaches to the training of personnel and their entry into the labor market in the conditions of the digital economy.

Key words: digitalization, employees, employer, labor market, employment, working conditions, competencies, functional duties.

Постановка проблеми. Для трудового права як галузі, що постійно розвивається, є характерним процес еволюціонування, який можна прирівняти до парадигмального процесу, що опосередкований двома факторами: перманентним для якого є характерним соціально значущі потреби суб'єктів трудового права і темпоральним, в який закладено тип економіки. Нова еволюція трудового права закладає в основу нової його парадигми розширення сфери дії трудового права та розуміння трудових відносин як відносин, в основі яких лежить трудова діяльність, що здійснюється фізичною особою особисто з метою задоволення соціально значущих потреб і підтримання своєї життєдіяльності, у будь-якій формі, під управлінням, контролем, підпорядкуванням суб'єкту, що надає роботу (наймачеві), в інтересах якого здійснюється праця.

Розвиток цифрової економіки та розширення цифрового простору включає в його поле все більше коло суспільних відносин, пов'язаних з

працею та, одночасно, впливає на їх трансформацію. Відповідно, є потреба у пошуку нових, оптимальних моделей регулювання суспільних відносин у сфері праці саме у цифровому середовищі, що потребує ретельного дослідження та розробки необхідних механізмів управління.

Мета дослідження полягає у розкритті впливу цифрового середовища на відносини у сфері праці, що піддаються, у зв'язку з цим, трансформаційним процесам.

Аналіз наукових публікацій. Проблемам розширення цифрового простору та трансформації суспільних відносин, пов'язаних з працею приділялася значна увага вітчизняних науковців, де поряд з висвітленням питання реформування трудових відносин, піддавалися дослідженню проблеми ринку праці, розвиток нестандартних форм зайнятості в умовах впливу цифрових технологій. Серед вчених-трудо-виків можна вказати праці С.В. Вишневецької, Л.П. Гаращенко, О.Г. Середи, Н.Д. Гетьманцевої, Д.І. Сірохи, О.І. Процевського, А.М. Юшко, О.В. Тищенко, С.М. Черноус, О.М. Ярошенка та інших вчених. Подальший розвиток Гіг-економічних процесів, інноваційних технологій змінює як характер, зміст трудових відносин так і ринок праці та відкриває нові можливості для наукових розвідок.

Виклад основного матеріалу. Історично склалося так, що трудове право як галузь права, відображає в цілому соціальне його призначення, визначає його місію в суспільстві. З огляду на дану обставину в коло відносин, що підпадають під сферу регулюючого впливу норм трудового права повинні підпадати саме ті відносини, які відображають «процес розкриття трудової діяльності людини, її різні сторони і сфери в яких протікає така діяльність»; та зрозуміти як функціонує така діяльність під впливом права і як вона сама впливає на право, розкриваючи його сутність. Такою сутністю для трудового права є праця людини, вона і визначає природу правового регулювання [9, с. 62-63]. Адже з правом на працю пов'язане право на достойне життя людини, без права на працю всі інші права втрачають будь-який сенс. Щодо місця права на працю в житті кожної людини свідчить вся історія людства, що підтверджує міжнародне і національне законодавство [18, с. 4-5].

Нова соціально-економічна модель Гіг-економіки, як спільного використання трудових ресурсів та професійних навичок, характеризується поширенням нових видів приватної зайнятості та короткострокових трудових контрактів, які прийшли на зміну довгострокових трудових відносин із роботодавцем на основі штатного працевлаштування, від трудових відносин до платформних відносин, де працівник може одночасно поєднувати відразу кілька посад у різних

компаніях, розташованих у будь-якій точці світу за допомогою цифрових сервісів [5, с. 1373].

Ринок праці та зайнятість зазнають значних змін, обумовлених різними чинниками, якими характеризується глобальна економіка. Зокрема, прогрес у технологіях, поява нестандартних форм зайнятості, демографічні зрушення, стрімка урбанізація, дефіцит ресурсів, зміна клімату, війни, епідемії різного роду, впливають на всі сфери життя і прискорюють процеси трансформації суспільних відносин у сфері праці, Слід зауважити, що зайнятість може передбачати як ринкові відносини, що стосуються процесу, правил і умов, за якими підприємства, установи, організації наймають працівників так і управлінські відносини - повноважень і підпорядкування, що регулюють поведінку працівників і які виникають у працівників після того, як вони уклали трудовий договір (контракт) і, таким чином, погодилися підкорятися дисциплінарній владі роботодавця, локальним актам підприємства, установи, організації.

Ринкові відносини породжують самозайнятість, або альтернативну самозайнятість, які розглядаються як суто ринкові, а не управлінські відносини, причому самозайняті особи розглядаються як рівна сторона з тими, з ким вони уклали контракт та передбачає залучення працівників за потребою, для виконання певного завдання чи частини роботи контрактних робітників, незалежних підрядників, робітників «за викликом», робітників онлайн-платформ, тимчасових робітників, фрілансерів та незалежних працівників, гіг-працівників [3, с. 132], crowd-працівників, які можуть бути різної кваліфікації та досвіду, характеризуватися гнучким графіком, можливістю працювати з будь-якої точки світу, де є доступ до мережі Інтернет, поєднувати кілька робіт (проектів), відповідно, розширювати свої можливості для розвитку та професійного саморозвитку [3, с. 133]. Вважається, що самозайняті особи працюють поза трудовими відносинами і не підкоряються управлінській владі роботодавця, оскільки вони укладають угоди про надання послуг зі своїми клієнтами, які регулюються контрактами [6, с. 485-486]. Однак, у деяких галузях промисловості використовується посередництво із праці між працівниками та клієнтами, які породжують тріадні відносини між сторонами. Ці посередники з праці використовують відсутність інформації у фірм про підрядників, а у підрядників - про вакансії. Посередники, як правило, знаходять робочі місця для працівників, відраховують податки із заробітної плати та час від часу надають медичне страхування в обмін на комісію в розмірі 30-40% від зарплати працівників. Проте, це не передбачає постійних відносин підпорядкування [4, с. 21]. Разом з тим, поява на платфор-

мах самозайнятих працівників також розглядається як «фальшива самозайнятість», де така практика використовується роботодавцями для зменшення податкових зобов'язань або відповідальності роботодавців. Це часто призводить до ситуації, коли працівники стикаються з відсутністю контролю за робочим часом, нестачанням обладнання чи матеріалів тощо [2, с. 139].

Сучасні цифрові технології збільшують свою присутність майже у всіх сферах. Вони здатні замінювати людину, як потенційного працівника, не тільки при виконанні фізичної роботи, операцій, а й у інтелектуальній праці: у банк Інгу, логістиці, охороні здоров'я, страхуванні тощо. Для сучасного етапу є характерним поширення дистанційної праці, на основі онлайн-платформ, що породжує, у свою чергу, певні проблеми пов'язані із технічними аспектами правової організації праці так із захистом їх трудових прав. Законодавець реагує на ці проблеми шляхом адаптації норм трудового законодавства до нових форм зайнятості, наприклад, запроваджуючи до КЗПП України норми, присвячені дистанційні і надомній праці, спрощеного режиму робочого часу тощо.

Цифровізація економіки, виробництва зміщує свої акценти в інтернет середовище, де успіх виконання роботи залежить від цифрового капіталу. А це означає, що право приватної власності роботодавця на засоби виробництва перестають мати вирішальне значення. Цифровізація економіки переводить фокус уваги в інтернет-середовище, де успіх залежить від цифрового капіталу – тобто сукупності доступу користувачів до цифрових технологій та вміння застосовувати їх у професійних та особистих цілях [1, с. 67].

Спеціальні знання і компетенції працівника та інформаційно-комунікаційні технології дозволяють створювати інтелектуальні продукти, не виходячи з дому, бути не залежним від роботодавця і не прив'язаним до робочого місця. Створюються умови для того, щоб оплачувався не сам процес праці, а результати праці. Оплату результатів праці працівник визначає самостійно, враховуючи особисті витрати, організацію свого робочого місця, амортизацію власних основних засобів, змінні витрати; освіта, навчання, підвищення рівня кваліфікації, де все це потребує відповідних витрат.

Трансформація трудової діяльності означає зміни у соціально-трудових відносинах, де сучасні технології формують цифровий ринок праці, цифрову зайнятість, цифрове робоче місце. Сектор Гіг-економіки формує нові моделі роботи, що характеризуються довго і коротко тривалістю, договірним характером умов праці, (якщо інше не передбачено законодавством). Права приватної власності на засоби виробництва роботодавця перестають

мати вирішальне значення, оскільки він втрачає монополію на засоби виробництва, які стають доступними самим працівникам, які мають доступ до цифрових технологій та вміння застосовувати їх у професійних та особистих цілях, іншими словами наділені цифровою компетентністю (цифровим капіталом). В сучасних умовах саме цифрова компетентність є однією з головних компетенцій сучасного працівника, від якої залежить можливість отримати знання та удосконалити не тільки свої професійні навички, а й набути їх у інших сферах життєдіяльності. Слід підкреслити, що на сучасному етапі господарювання в Україні на ринку праці діють різношерсті процеси, одні з яких зумовлюють дефіцит робочої сили, зменшення чисельності населення внаслідок її міграції, що зумовлена військовою агресією росії проти України, а інші – скороченням рівня зайнятості як результату впровадження цифрових технологій у різні сфери життєдіяльності суспільства.

Кодекс законів про працю України, який був прийнятий 10 грудня 1971 р. неодноразово доповнювався, однак, загальні положення, основні засади КЗпП України практично залишилися незмінними. Незмінними за своєю суттю залишилися трудові відносини, ознаки яких, стали свого роду аксіомою, оскільки одночасно заклали фундамент самостійності галузі «трудове право» і відокремили трудові відносини від інших відносин сфери цивільного права.

В умовах цифрової трансформації постає питання, чи розвивається трудове законодавство відповідно до завдань, поставлених у ст. 1 КЗпП України: «Кодекс законів про працю України регулює трудові відносини всіх працівників, сприяючи зростанню продуктивності праці, поліпшенню якості роботи, підвищенню ефективності суспільного виробництва і піднесенню на цій основі матеріального і культурного рівня життя працівників, зміцненню трудової дисципліни і поступовому перетворенню праці на благо суспільства в першу життєву потребу кожної працездатної людини». Звісно, що ці завдання потребують суттєвого оновлення, оскільки проблеми, що виникають та загострюються в період цифрових технологій, вимагають нових рішень як у визначенні завдань так і забезпеченні генеральної мети КЗпП України. Якщо звернутися до проекту Трудового кодексу України, то його метою є «встановлення державних гарантій трудових прав і свобод громадян, створення належних, безпечних і здорових умов праці, забезпечення захисту прав та інтересів працівників і роботодавців» (ст. 1 Проекту) [17]. Необхідно зауважити, що ст. 1 Проекту Трудового кодексу України підкреслює соціальний акцент трудового права в цілому, який впливає із самої суті соціальної держави (ст.ст. 1, 3 Консти-

туції України). Мова йде про державні гарантії трудових прав та свобод громадян. Держава бере на себе зобов'язання забезпечити свободу праці, заборонити дискримінацію та примусову працю [14; 13] та створює певні механізми забезпечення цих зобов'язань.

Трудові відносини у предметі трудового права займають визначальне місце, оскільки відносини, що безпосередньо пов'язані з трудовими, є своєрідною інфраструктурою власне трудових відносин, забезпечуючи їх працевлаштування, організацію і управління підприємства, установи, організації, порядок (процедуру) прийняття локальних актів, професійного розвитку працівників, юрисдикційного захисту у разі порушення їх трудових прав і інтересів, що і згуртовує відносини у єдину систему - галузь права. Без трудових відносин всі інші, безпосередньо з ним пов'язані відносини втрачають сенс. Відповідно, захист прав та інтересів працівника, а відтак і роботодавця повинна бути тією метою, яка поставлена у КЗпП України. Адже у ринковій економіці захист роботодавця як суб'єкта трудових відносин є необхідним, нарівні з працівником, оскільки в результатах його роботи не менше, ніж він сам, зацікавлена держава. Водночас, в науці трудового права, у судовій практиці (актах вищих судових органів) червоною ниткою проходить лінія захисту слабшої сторони – працівника. Часто вчені зауважують, що у трудових відносинах одна із сторін - працівник є слабкішою, залежною стороною, відповідно можна констатувати, що баланс інтересів може бути забезпечений тільки з урахуванням специфіки суб'єктів трудового відношення. Оскільки науковий прогрес, що викликаний цифровізацією є результатом цілеспрямованої поведінки людей, то і відповідним є те, що і трудове законодавство повинно рухатися до мети і завдань, визначених трудовим правом в цілому.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р «Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року» передбачено, що «Стратегія успішного розвитку національних економічних систем держав-лідерів останніми роками тісно пов'язана з лідерством у дослідженнях і розробках, появою нових знань, розвитком високотехнологічного виробництва і створенням масових інноваційних продуктів. Розвиток інноваційного потенціалу - це не тільки шлях динамічного розвитку та успіху, а і засіб забезпечення безпеки та суверенітету держави, її конкурентоспроможності у сучасному світі» [16].

Цифровізація потягнула за собою кардинальну трансформацію трудових відносин, змінюючи характер трудових відносин, зміну комунікації між працівником і роботодавцем, забезпечення

конфіденційності інформації, появи нових форм зайнятості з використанням програмних платформ. Все це принесло значні зміни до трудового законодавства щодо дистанційної, надомної праці, введення електронного документообігу тощо.

В юридичній літературі піднімається питання про майбутнє класичних трудових правовідносин, оскільки цифровізація права вимагає глибокого осмислення і формування, у зв'язку з цим, нового ефективного механізму реалізації прав і законних інтересів працівників і роботодавців, збереження існуючих і запровадження нових гарантій, що завжди стояло і буде стояти на порядку денному [7].

Деякі вчені вважають, що комп'ютерні технології змінили не тільки характер передачі інформації, умови праці, а й у значною мірою сам спосіб життя людей, проте це не означає, розмивання і розщеплення класичних трудових правовідносин, а означає набуття ними нових ознак, які раніше не були типовими для них.

Еволюція трудового договору в контексті прав і гарантій людини (працівника) у процесі їх реалізації у сфері праці виступає не лише відображенням економічних, культурних, історичних умов розвитку держави і системи права, що склалася, а й фактором, що зумовлює тенденції у розвитку соціально-трудова правовідносин. Трудове право переживе ще одну промислову революцію, про що неодноразово зауважується на сторінках наукової літератури.

Сьогодні необхідно говорити про реформування, забезпечення гнучкості трудового законодавства та оптимального узгодження інтересів працівника та роботодавця у трудових відносинах. Звичайно, потрібно прагнути до економічних змін, нових її форм, яких вимагає життя, і, що важливо, поєднувати їх з тими, які ще не вичерпали себе. Як показує історія, самостійність трудових відносин, що виникли на основі трудового договору, відмінних від цивільних, показали, що трудовий договір має своїм предметом цінність особливого роду – здатність людини до праці, яка за своєю суттю невіддільна від особистості цієї людини [10, с. 124]. Відповідно, потрібно і починати з праці, визначивши її поняття з правової точки зору, ознаки, властивості, специфіку у нових економічних стандартах та на основі вказаного запропонувати нову модель її функціонування в умовах цифрової ери. Це дасть змогу правильно визначати природу трудових відносин, в основі яких закладена праця та скорегувати правовий статус сторін як працівника так і роботодавця.

Сучасні технології змінюють організацію виробництва, способи здійснення трудової функції, процес взаємодії між працівниками та роботодавцями. Звісно, що проблеми постійно виникали і будуть виникати, проте трудовому

законодавству під силу їх вирішувати. Законодавець і судова практика стоять на позиції гарантій трудових прав і свобод громадян та захисту прав та інтересів працівників та роботодавців як стратегічної мети і завдань трудового права. А це, у свою чергу, поклало і покладе на соціальну державу обов'язок забезпечувати людиноцентристський підхід до сьогоденного і майбутнього трудового права як галузі.

Людино-орієнтований підхід до майбутнього сфери праці, як зауважує І.С. Сахарук, передбачає не лише забезпечення повної й продуктивної зайнятості та просування прав працівників, але й новітні напрями, зокрема: а) підвищення конкурентоспроможності працівників на ринку праці шляхом змін у системі освіти з урахуванням еволюції праці, в тому числі впровадження концепції навчання протягом життя; сприяння переходу від освіти та навчання до роботи (що особливо актуально для молоді); б) створення можливостей для досягнення кращого балансу між роботою та життям (work-life balance), дозволяючи працівникам та роботодавцям домовлятися про рішення, що враховують їхні потреби (включаючи робочий час); в) забезпечення різних форм організації роботи (зокрема, визначено необхідність використання потенціалу технологічного прогресу для зростання продуктивності праці, зокрема застосування гнучкої, дистанційної зайнятості); г) просування переходу від неформальної до формальної економіки (зокрема, з метою мінімізації нерегламентованої та тіньової зайнятості); ґ) впровадження заходів, що забезпечують належну конфіденційність та захист персональних даних працівника; д) реальна протидія насильству та домаганням у сфері праці; е) необхідність регламентації праці у сферах, що стосується цифрової трансформації роботи, включаючи роботу на платформах [20, с. 89].

При розробці законопроектів в сфері трудових відносин необхідно пам'ятати, що більша частина нашого населення – це робітники, а не роботодавці, тому жодна реформа не може проводитися з лейтмотивом потенційного або реального звуження фундаментальних прав людини, якими є трудові та профспілкові права. Реформа трудового законодавства повинна базуватись на дотриманні основних принципів трудового права (свобода праці й зайнятості, заборона примусової праці та дискримінації в праці; право на працю, захист від безробіття, допомога у працевлаштуванні та матеріальна підтримка безробітних; рівноправність у праці й зайнятості, тощо), залученні сторін соціального діалогу до обговорення та узгодження законопроектів, відповідність передовим світовим та європейським практикам і стандартам в сфері трудового законодавства [8, с. 11].

Міжнародна організація праці теж віддає пріоритет трудовим правовідносинам у їх сталому розумінні. У Доповіді Глобальної комісії з питань майбутнього сфери праці у січні 2019 р. наголошується на тому, що МОП слід звернути особливу увагу на необхідність поширення захисту трудових прав працюючих незалежно від форми трудової діяльності, включаючи неформальну зайнятість, самозайнятих осіб та працюючих через онлайн-платформи. Міжнародна організація праці прийняла у 2006 р. Рекомендацію № 198 «Щодо трудових відносин», в якій закріплено, що «національна політика повинна, як мінімум, передбачати заходи, спрямовані на боротьбу з замаскованими трудовими відносинами оскільки це позбавляє працівників належного захисту» [19]. Важливим є те, що у п. 9 Рекомендації вказується найважливіший принцип визначення факту наявності трудових відносин: пріоритет фактів, а не формальностей. Цей принцип є на- правляючим при кваліфікації відносин в якості трудових у більшості країн світу.

Як свідчить історія трудового права, економічно залежний від роботодавця працівник, праця якого через це є несамостійною, потребує захисту трудових прав та гарантій їх реалізації. Яка б трансформація не відбувалася у сфері праці в результаті інформаційно-комунікаційних технологій, захисна функція трудового права має бути збережена, про що неодноразово наголошувалося в юридичній літературі вітчизняними вченими [9; 21].

Соціальна-економічна сфера в Україні завжди потребувала державної підтримки з огляду на невисокі темпи розвитку економіки і супутні проблеми низької оплати праці, невчасного перегляду розміру мінімальної заробітної плати, її невідповідності сучасним економічним потребам працівників. Для населення праця виступає основним джерелом доходів, тому безперешкодна реалізація особою конституційного права на працю і отримання захисту цього права у разі його порушення є надзвичайно важливим для гарантування достатнього життєвого рівня для себе і своєї сім'ї, проголошеного у статті 48 Конституції України. Саме тому однією з найважливіших функцій трудового права була і залишається функція забезпечення захисту трудових прав працівників, зауважує у своєму дослідженні М.П. Глущенко [11, с. 17]. Захисна функція трудового права передбачає забезпечення належних, безпечних та здорових умов праці, закріплення порядку вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів, встановлення спеціальних правових засобів і форм захисту трудових прав і законних інтересів, тобто вона спрямована на підтримку суб'єктів трудових відносин.

Розвиток цивілізації завжди супроводжується технологічними революціями в основі яких

закладені інформаційні революції, що створюють відповідні умови для переходу суспільства на новий рівень розвитку соціально-економічних відносин, особливо у сфері праці, де зміни у цій сфері проявляються у різноманітних іпостасях.

Як зауважувалося раніше, цифровізація економіки спрямовує працівника до необхідності отримання нових знань – відповідних компетенцій, навіть тих, які не є властиві для професії працівника. Застосування автоматизованих інформаційних технологій, викликають потребу у володінні тими навичками що тривалий час вважалися компетенцією працівників IT-індустрії. Але інновації в сфері інформаційно-комунікаційних технологій простежується як у професійній діяльності кожного працюючого так і в повсякденному його житті. Відповідно, відбудеться певна трансформація у професійній оцінці працівників, оскільки напрямки таких змін можна побачити у вимогах щодо наявності певних знань, умінь та навичок застосування інформаційно-комунікаційних технологій у конкретній предметній галузі. Мова йде не просто про збільшення швидкості виконання працівником поточних операцій, а й про зміну технології праці, тобто про трансформацію набору методів та засобів, за допомогою яких виконується той чи інший вид роботи. У цих умовах значно зростає роль професійної адаптації: здатності працівника відповідати новим вимогам, новим процесам, видам робіт, реалізовувати теоретичні знання на практичні навички, аналізувати позитивну і негативну динаміку розвитку бізнес-процесів організації.

Оскільки економіка тісно пов'язана з працею, суттєвих змін потрібно вбачати у відносинах зайнятості. І це вже спостерігається на ринку праці України.

Необхідно оцінити можливості працездатного населення, розробити державну систему перепідготовки кадрів для різних галузей промисловості та сфер діяльності, переглянути систему професійних стандартів за галузями, державні освітні стандарти для різних рівнів освіти в країні для отримання нових компетенцій. Окрім того, складовою економічних процесів є внутрішньовиробничі трудові відносини, тобто професійне середовище у межах якої працівник реалізує свої професійні компетенції. Традиційні процеси організації виробництва, розподілу матеріальних благ та ресурсів, нормування праці, стимулювання та мотивації працівників, контролю та координації на всіх ділянках виробничого циклу та в рамках усіх функціональних напрямків діяльності підприємства, установи, організації удосконалюються не лише кількісно, а й якісно завдяки прогресу цифрових технологій. Проте слід також зауважити на тому, що «коли права власності розподілені се-

ред багатьох дрібних власників, а ринки капіталу недорозвинені, створюється середовище, де менеджери та профспілкові лідери можуть вступати у взаємовигідні корупційні відносини» [12, с. 218]. У контексті трудових відносин ця форма корупції проявляється через різні схеми взаємної вигоди між керівниками підприємств і лідерами профспілок, що негативно позначається на правах працівників та загальній продуктивності компаній [12, с. 219]. Ендогенна корупція має вкрай негативні наслідки як для функціонування трудових відносин, так і для дотримання прав працівників, ... оскільки часто призводить до того, що призначення на посади та просування по службі здійснюються на основі особистих зав'язків, хабарів або інших корупційних практик, а не на основі заслуг чи кваліфікації працівників. Це підриває принципи справедливості та рівності у трудових відносинах [12, с. 218].

Для довгострокового зниження рівня ендогенної корупції необхідно інвестувати в розвиток людського капіталу, що передбачає навчання нової бізнес-еліти та впровадження найкращих світових практик управління та прозорості. Це дозволить створити умови для стійкого економічного зростання та справедливих трудових відносин [12, с. 219].

Де б не виконувалася робота, якого характеру вона б не набувала, праця економічно залежного суб'єкта (а таким є майже кожен, що виконує роботу, чи надає послуги), все ж таки матиме ознаки, характерні для трудового договору: особистий характер, визначену роботу (трудова функція), дія за вказівкою та на користь роботодавця за обумовлену винагороду. Не включити такий договір у сферу трудового законодавства означає позбавити слабшого суб'єкта – працівника захисту.

Сфера трудового права розширюється, шляхом диференціації, до неї включаються категорії працівників, які близькі за своїм економічним та соціальним становищем, правовим статусом до найманих працівників. Трудове право та законодавство набуває різного роду специфікацій та розвивається шляхом диференціації і цей факт не вимагає доказів. Тому необхідно доповнити КЗпП України розділом «Особливості регулювання праці окремих категорій працівників, яка б відображала специфіку трудових відносин певних категорій працівників: дистанційну, надомну працю, державних службовців, працівників медичної, спортивної, культурної сфери. Адже всі вони виконують роботу, відповідно до набутих професійних (фахових) компетенцій. Тому починати потрібно з праці (роботи) – чи то фізичної, чи розумової (інтелектуальної) досліджувати її правову природу, властивості (ознаки), незалежно від місця її виконання.

Диференціацію можна характеризувати по-різному: як спеціальну норму, як особливість методу трудового права, проте, на наше переконання, головне призначення її полягає у тому, що вона є основним шляхом розвитку трудового права та трудового законодавства. А це говорить насамперед про розширення сфери регулювання трудового законодавства та поширення захисної функції трудового права не лише на працівників як суб'єктів трудового права, а й на інші категорії працюючих, захищаючи та стимулюючи їхню трудову діяльність.

Висновки. Модернізувати трудове право потрібно відповідно до його мети і завдань, з подальшим збереженням фундаментальних засад доктрини трудового права. Не дивлячись на чисельні реформи в сфері соціально-економічних відносин, основним фактором для трудового права будуть виступати соціально значущі потреби, що є незмінними для працівника – основного виробника матеріальних благ. Праця, як і раніше, залишається основним способом отримання засобів для існування для більшості працездатного населення. І саме «дія людини, спрямована на задоволення цих потреб, призводить до виникнення певних зв'язків та відносин» та створює необхідну основу для повноцінної адаптації трудового права до нових умов.

Цифровізація значною мірою змінила організацію праці на підприємствах, установах, організаціях. Процес праці сьогодні функціонує і управляється в дистанційному режимі, що не може не відобразитися як на статусі фахівця так і його функціональних обов'язках. Істотні зміни відбуваються також у частині трудової міграції.

Фундаментальним завданням є розробка концептуальних основ розвитку нестандартних трудових відносин. Необхідно розробити нові підходи до підготовки кадрів та виходу їх на ринок праці в умовах цифрової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Bourdieu, P. The forms of capital. The sociology of economic life. Routledge, 2018. P. 78–92. URL: https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9780429962882_A35112133/preview-9780429962882_A35112133.pdf.
2. Englert, S., Woodcock, J. and Cant, C. (2020) 'Digital Workerism: Technology, Platforms, and the Circulation of Workers' Struggles', TripleC: Communication, Capitalism & Critique. Open Access Journal for a Global Sustainable Information Society, 18, 132–145. URL: <https://www.triple-c.at/index.php/tripleC/article/view/1133>.
3. Maffie, M.D. (2020) 'The Role of Digital Communities in Organizing Gig Workers', Industrial Relations: A Journal of

- Economy and Society, 59, 123–149. URL: <https://metadataetc.org/gigontology/pdf/Maffie%20-%202020%20-%20The%20Role%20of%20Digital%20Communities%20in%20Organizing%20Gig%20.pdf>.
4. Morgan, G. and Pulignano, V. (2020) 'Solidarity at Work: Concepts, Levels and Challenges,' *Work, Employment and Society*, 34, 18–34. URL: https://research-information.bris.ac.uk/ws/portalfiles/portal/210076713/Final_version_Solidarity_at_work_.pdf
 5. *Ocio-Economic Review*, Volume 19, Issue 4, October 2021, Pages 1369–1396. URL: <https://doi.org/10.1093/ser/mwab016>.
 6. Panteli, N., Rapti, A. and Scholarios, D. (2020) 'If He Just Knew Who We Were': Microworkers' Emerging Bonds of Attachment in a Fragmented Employment Relationship', *Work, Employment and Society*, 34, 476–494. URL: <https://doi.org/10.1177/0950017019897872>.
 7. Бурак В.Я. Правовий механізм захисту трудових прав та законних інтересів працівників : монографія. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 440 с.
 8. Внучко С., Скорик М.. Стандарти регулювання трудових відносин: правові норми ЄС та України. К., 2021. 63 с. URL: <https://kgsi.org.ua/sites/default/files/projects/standarti-regulyuvannya-trudovikhfin.pdf>.
 9. Гетьманцева Н.Д. Правове регулювання трудових відносин в сучасних умовах господарювання. дис ... докт. юрид. наук: 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення: Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Київ, 2016. 481 с. Соціально-трудові права і виклики цифровізації: монографія / кол. авт.; за ред. Я.В. Сімутіної, М.М. Шумила. Київ: Ніка-Центр, 2023. 348 с.
 10. Гетьманцева Особливості правового регулювання трудових відносин: монографія. Чернівці: Технодрук, 2015. 592 с.
 11. Глущенко М.П. Захист трудових прав і законних інтересів працівників в умовах поширення нестандартної зайнятості. дис. ... на здобуття ступеня доктора філософії : 081 «Право» (08 – Право). Інститут держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України, Київ, 2024. 215 с.
 12. Костогриз Я.О Вплив ендогенної корупції на трудові відносини. *Юридичний науковий електронний журнал* 2024. № 7. С. 217–219. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2024/56.pdf.
 13. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків від 8 вересня 2005 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>.
 14. Про зайнятість населення від 5 липня 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>.
 15. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>.
 16. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 р: розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.
 17. Проект Трудового кодексу України. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/nt4655?utm_source=jurliga.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=jl01.
 18. Процевський О.І. Методологічні засади трудового права: монографія. Х.: ХНАДУ, 2014. 260 с.
 19. Рекомендація МОП щодо трудових відносин № 198 URL: <https://www.ilo.org/uk/resource/rekomendatsiya-mop-2006-rno-198>.
 20. Сахарук І. С. Ключові вектори розвитку трудового законодавства у контексті Декларації століття МОП про майбутнє праці. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України № 20 (2019). С. 87–95. URL: https://prc.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/vprc_2019_20_13.pdf.
 21. Соціально-трудові права і виклики цифровізації: монографія / кол. авт.; за ред. Я.В. Сімутіної, М.М. Шумила. Київ: Ніка-Центр, 2023. 348 с.